

PROTOKÓŁ KONTROLI

Egz. nr ① i 2

1. Oznaczenie jednostki kontrolowanej, adres.

Ogród Botaniczny „Egzotarium Ogród Botaniczny”, ul. Piłsudskiego 116, 41-200 Sosnowiec.

Ogród Botaniczno-Zoologiczny będący w obrębie Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium jest Ogrodem Zoologicznym oraz Botanicznym, należącym do Gminy Sosnowiec. Zarządcą Ogrodu jest Sosnowiecka Sieć Szerokopasmowa Sp. z o.o. w Sosnowcu.

2. Nazwa organu sprawującego nadzór nad jednostką kontrolowaną.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach.

3. Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej oraz okres, w którym pełni on swoją funkcję – z uwzględnieniem zmian w okresie objętym kontrolą.

Pani Marlena Siwiec, Dyrektor Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium.

4. Imię i nazwisko osoby udzielającej wyjaśnień lub składającej oświadczenie.

Pani Marlena Siwiec, Dyrektor Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium.

5. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego lub kontrolujących, nazwę komórki kontroli oraz numer i data upoważnienia do kontroli.

Pan Michał Szlęzak – główny specjalista w Wydziale Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.
Upoważnienie nr 65 z 29 października 2024 r., znak WOF-I.011.65.2024.

Pani Iga Sułkowska – specjalista w Wydziale Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.
Upoważnienie nr 66 z 29 października 2024 r., znak WOF-I.011.66.2024.

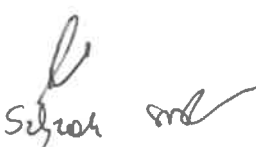
6. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej z wymienieniem ewentualnych przerw w kontroli.

30-31 października 2024 r.

7. Określenie przedmiotowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą.

Ocena spełniania wymogów art. 69 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) tj. kontrola wykonywania obowiązków ogrodu botanicznego:

- 1) uczestnictwo w badaniach naukowych, które mają na celu ochronę gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie wolnym;
- 2) edukacja w zakresie ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów, z uwzględnieniem ochrony różnorodności biologicznej;

 Syrach

- 3) prowadzenie upraw roślin oraz hodowli gatunków zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony ex situ, a następnie wprowadzenie do środowiska przyrodniczego w ramach programów ochrony tych gatunków;
- 4) przetrzymywanie roślin w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym;
- 5) prowadzenie dokumentacji hodowlanej.

Ocena spełniania wymogów decyzji Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z 18 lipca 2012 r., znak: DOP-OZ.6510.1.2012.jr, zmieniona decyzją z 28 grudnia 2022 r., znak DZP-WG.6510.3.2022.AS.

8. Informacja o wcześniej przeprowadzonej kontroli w zakresie objętym kontrolą.

Pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach działając z upoważnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach od 4 do 5 listopada 2021 r. przeprowadzili kontrolę problemową.

9. W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, co następuje:

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, które nakładają na regionalnego dyrektora ochrony środowiska obowiązek przeprowadzenia kontroli ogrodów botanicznych, ogrodów zoologicznych, ośrodków lub azyli dla zwierząt w zakresie ich działalności.

W związku z obowiązkiem przeprowadzenia ww. kontroli nie rzadziej niż raz na 3 lata, w roku bieżącym kontrola ta została przeprowadzona z inicjatywy własnej Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Przedmiotem kontroli było przeprowadzenie oceny spełnienia wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody oraz warunków decyzji Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z 18 lipca 2012 r., znak: DOP-OZ.6510.1.2012.jr, zmieniona decyzją z 28 grudnia 2022 r., znak DZP-WG.6510.3.2022.AS.

Niniejsza kontrola miała charakter kontroli problemowej. Dokonano oględzin upraw roślin oraz dokumentacji hodowlanej.

Oficjalne otwarcie nowego budynku Egzotarium nastąpiło 2 grudnia 2023 roku. Od lipca 2023 roku trwało przygotowywanie obiektu poprzez umieszczenie roślin w nowym budynku.

Ze względu na przebudowę obiektu szklarniowego rośliny były umieszczone we współpracujących instytucjach, na podstawie porozumień podpisanych z Miejskim Zakładem Usług Komunalnych w Sosnowcu tj.:

1. Zespół Szkół Prywatnych „Twoja Przyszłość” w Sosnowcu przy ul. Zegadłowicza 1,
 2. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu przy ul. Kilińskiego 25,
 3. Miejski Ogród Botaniczny w Zabrze przy ul. Piłsudskiego 60,
 4. Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu przy ul. Kościelnej 11,
 5. Miejski Dom Kultury „Kazimierz” w Sosnowcu przy ul. Główniej 19,
 6. Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Rafała Kalinowskiego w Sosnowcu przy ul. Kordonowej 8,
 7. Ogród Botaniczny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie przy ul. M. Kopernika 27.
- Oddelegowani pracownicy Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Sosnowcu sprawowali opiekę na roślinami przetrzymywanymi w ww. lokalizacjach.

Zgodnie z wytypowaniem pokontrolnym Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 23 grudnia 2021 r., znak WPN.650.10.2021.MS.2, zalecono:

1. przygotowanie do 30 czerwca 2022 r. planu dotyczącego realizacji obowiązku uczestnictwa w badaniach naukowych, które mają na celu ochronę gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie wolnym z uwzględnieniem porozumień z jednostkami naukowymi, organizacjami pozarządowymi lub innymi instytucjami, dysponującymi zapleczem naukowym pozwalającym na realizację tego zadania,
2. przygotowanie do 30 czerwca 2022 r. planu dotyczącego realizacji obowiązku udziału w programach ochrony gatunków zagrożonych polegających na ich wprowadzaniu do środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem porozumień z jednostkami naukowymi, organizacjami pozarządowymi lub innymi instytucjami, dysponującymi zapleczem naukowym pozwalającym na realizację tego zadania,
3. przeniesienie najpóźniej do 31 grudnia 2023 r. kolekcji roślin przetrzymywanych w lokalizacjach tymczasowych w miejsce docelowe, zgodne z adresem wskazanym w zezwoleniu Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska nr DOP-OZ.6510.1.2012.jr z 18 lipca 2012 r.

Pismem z 27 czerwca 2022 r. (wpływ 30 czerwca 2022 r.) kontrolowana jednostka poinformowała, że nawiązała współpracę z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie, w zakresie badań nad lilią złotogłów *Lilium martagon*. Tematy badań to kiełkowanie nasion w różnych warunkach w tym: wpływ zasolenia gleby, wpływ przepuszczalności podłoża, wpływ warunków stresowych, wpływ zawartości wapna w podłożu, wpływ otoczenia na populację lilii złotogłów w Parku Zielonki w Dąbrowie Górniczej oraz możliwie blisko rozlokowanych innych stanowiskach.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach decyzją z 28 września 2023 r., znak WPN.6400.20.2023.KB.1, zezwolił kontrolowanej jednostce na pozyskiwanie lub zbiór 15 szt. cebul oraz 50 szt. torebek nasiennych w odniesieniu do lilii złotogłów *Lilium martagon*, w związku z realizacją badań, polegających na opracowaniu technologii in vitro produkcji cebul przybyszowych u lilii złotogłów z wykorzystaniem narzędzi biotechnologicznych. Kontrolowana jednostka złożyła Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach sprawozdanie z wykorzystania zezwolenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach decyzją z 26 marca 2024 r., znak WPN.6400.6.2024.DT, zezwolił kontrolowanej jednostce na pozyskiwanie lub zbiór nasion z 30 okazów sasanki otwartej *Pulsatilla patens* rosnących w granicach Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Uroczysko Sadowa Góra w Jaworznie, w celu ochrony ex situ i In situ gatunku. W roku 2018 Uniwersytet Śląski w ramach projektu BioGalmany, podjął się reintrodukcji sasanki otwartej na terenie Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Uroczysko Sadowa Góra w Jaworznie, gdzie zlokalizowane było historyczne stanowisko tegoż gatunku. Zgodnie z informacją zawartą w publikacji pn. Poradnik dobrych praktyk w ochronie muraw galmanowych, reintrodukcja zakończyła się sukcesem. Pozyskane nasiona wykorzystane zostaną do namnożenia osobników celem zachowania lokalnej populacji sasanki otwartej. Docelowo pozyskany zasób ma posłużyć do ponownej introdukcji osobników z hodowli na stanowisko istniejące w celu wzmocnienia lokalnej populacji sasanki otwartej. Działania mają być realizowane zgodnie z Krajowym Planem Ochrony Gatunku sasanka otwarta opracowanym przez Marcina Zycha. Kontrolowana jednostka złożyła Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach sprawozdanie z wykorzystania zezwolenia.

Szczepan Sm

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach decyzją z 29 marca 2024 r., znak WPN.6400.1.2024.AD, zezwolił kontrolowanej jednostce na pozyskanie lub zbiorów nasion z okazów sasanki otwartej *Pulsatilla patens* rosnących na terenie Gminy Busko-Zdrój.

Biorąc pod uwagę powyższe, zalecenia wskazane w wystąpieniu pokontrolnym zostały wypełnione.

Kontrolowana jednostka prowadzi działalność edukacyjną zawierającą w swoich treściach m. in. informacje dotyczące gatunków chronionych roślin i zwierząt (tematy warsztatów – wszystko o pszczołach, las w szkole, załóż swoje pierwsze akwarium, gatunki inwazyjne, rośliny pod mikroskopem).

Odbyły się następujące zajęcia edukacyjne:

data	liczba zajęć	liczba uczestników
grudzień 2023 r.	2	56
luty 2024 r.	4	129
marzec 2024 r.	14	404
kwiecień 2024 r.	22	668
maj 2024 r.	22	618
czerwiec 2024 r.	17	409
lipiec 2024 r.	23	627
sierpień 2024 r.	12	268
wrzesień 2024 r.	6	174
październik 2024 r.	14	411

Ponadto w kontrolowanej jednostce odbywają praktyki/staże uczniowie (kierunek – technik architektury krajobrazu) i studenci. Kontrolowana jednostka jest członkiem Rady Ogrodów Botanicznych oraz współpracuje z innymi ogrodami botanicznymi oraz jednostkami naukowymi.

Wszystkie rośliny przetrzymywane są w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym (strefa tropikalna, strefa śródziemnomorska, strefa pustynna), znajdują się pod stałą opieką ogrodniczą.

Jednostka posiada regulamin Ogrodu Botanicznego-Zoologicznego będącego w obrębie Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium w Sosnowcu oraz regulamin Ogrodu Botanicznego będącego w obrębie Parku Bioróżnorodności im. porucznika pilota Jana Fusińskiego w Sosnowcu przy ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego 116.

Szczegółowy opis oraz informacje dodatkowe zawiera **załącznik nr 1** – do niniejszego protokołu.

10. Wzmianka o przekazaniu informacji o podjętych działaniach zapobiegających powstaniu nieprawidłowości i ich skutkach do czasu zakończenia kontroli.

Brak – nie sporządzono.

11. Wzmianka o sporządzonych protokołach dodatkowych, odpisach i wyciągach oraz o zabezpieczonych dowodach (w przypadku występowania).

Nie zachodziła/zachodziła* konieczność spisywania protokołów dodatkowych.

12. Wzmianka o dokonaniu wpisu do książki kontroli.

Wpis do książki kontroli dokonano pod lp. nr 1. Nazwa księgi: Książka kontroli.

13. Informacja o odczytaniu przez kierownika jednostki kontrolowanej protokołu kontroli.

Protokół zostanie przekazy drogą pocztową Pani Marlenie Siwiec, Dyrektor Centrum Edukacji Ekologicznej Egzotarium.

14. Omówienie dokonanych w protokole poprawek, skreśleń i uzupełnień.

Nie było poprawek, skreśleń i uzupełnień.

15. Wzmianka o poinformowaniu kierownika kontrolowanej jednostki o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń oraz o prawie odmowy podpisania protokołu.

Kierownika kontrolowanej jednostki poinformowano o przysługującym mu prawie składania wyjaśnień, co do treści zawartych w niniejszym protokole do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie do siedmiu dni od dnia otrzymania protokołu.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Integralną część protokołu stanowi spis załączników.

Spis załączników:

1. Szczegółowy opis oraz informacje dodatkowe.
2. Upoważnienia do kontroli.
3. Listy ewidencji roślin dla danej sekcji.
4.

Sosnowiec, 31.10.2024 r.

..... **DYREKTOR**

..... *Marlena Siwiec*
Kierownik jednostki kontrolowanej
/ z upoważnienia

Michał Szlęzak

Szlęzak
główny specjalista

.....
..... *Iga Siwicka*

Kontrolujący

* niepotrzebne skreślić

